

Vrienden van het Natres Museum

Interessante informatie:

- Het museum is vanaf 30 maart 2001 in verband met het heersende mond- en klauwzeer gesloten. Op het ISK Harskamp zijn tegelijk ook veel militaire activiteiten opgeschort. Hieronder vallen ook de activiteiten van de Natres eenheden. Met ingang van 7 mei 2001 is deze toestand beëindigd.
- De thema-expositie over de Vrijwillige Landstorm is gereed. De expositie duurt tot 15 oktober 2001. Voor alle Reservisten en Oud-reservisten van de Natres een bezoek waard om eens kennis te maken met uw voorgangers.

In dit nummer:

Van de voorzitter een kennismaking	1
Thema-expositie Vrijwillige Landstormkorpsen	2
Kraagemblemen van de Vrijwillige Landstormkorpsen	2
Er zit muziek in de Nationale Reserve (een oproep)	3
Sergeant voorkwam opheffing Nationale Reserve (deel 3, slot)	4
MKZ en het museum	4
Oproep voor voorwerpen	4
Adreswijziging	4

Van de voorzitter.....

Het is inmiddels al weer meer dan een halfjaar geleden dat ik via een zijdeur aantrad als korpscommandant. Ik schrijf met nadruk korpscommandant omdat dat iets anders is dan commandant van het korps. Het verschil is gelegen in de operationele aansturing. Het Korps kent geen commandant, de eenheden van het korps, de vijf bataljons, worden operationeel aangestuurd door de RMCen. De Korpscommandant is naast speciale stafofficier van C NATCO inzake aangelegenheden de Nationale Reserve betreffend belast met de handhaving van de tradities en historie van het Korps. Hij is voorzitter van de Korpstraditieraad en in het geval van ons Korps ook voorzitter van de "Stichting Historische Verzameling Korps Nationale Reserve", uw "Museum".

Aangezien u niet allen de November Romeo ontvangt wil ik mij in deze Nieuwsbrief kort bij u introduceren:

Ger Pastoor is op 15 augustus 1944 geboren te Herwen en Aerdt, nu gemeente Rijnwaarden. Na zijn middelbare schoolopleiding aan het Canisius College te Nijmegen en een afgebroken studie aan de Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Den Bosch, werd hij op 5 februari 1964 voor eerste opkomst onder de wapenen geroepen bij het 1e Depot Infanterie te Vught. Via de School voor Reserve Officieren der Infanterie is hij in 1964 in het tweede studiejaar op de KMA toegelaten. In de ruim 36 jaar als beroepsmilitair bij de Koninklijke Landmacht heeft hij vele functies bekleed, variërend van pelotonscommandant van een commandopeloton tot brigadecommandant van een mobilisabele infanteriebrigade. Het gaat te ver ze allemaal de revue te laten passeren, de hoogtepunten tot nu toe waren:

- Pelotonscommandant bij het Korps Commandotroepen 1967-1969;
- Compagnies commandant van een pantserinfanteriecompagnie 1972-1975;
- VN waarnemer op de Golan, in de Sinai en in de Libanon 1977-1978;

..... een kennismaking.

- Commandant van Dutch Infantry Coy IV, de laatste NL UNIFIL eenheid 1985;
- Commandant van 48 Pantserinfanteriebataljon, tevens regimentscommandant van het Regiment van Heutz 1986-1989;
- Senior Regional Military Observer in Bosnia-Herzegovina 1993;
- Commandant van het Koninklijk Tehuis voor Oud-militairen en Museum Bronbeek 1994-2000.

Mijn ervaring op Bronbeek als "directeur" van het oudste militaire museum in Nederland en de daarbij opgedane contacten kan ik hopelijk gebruiken bij mijn huidige functie.

Ons museum geeft de oorsprong, het ontstaan en de geschiedenis weer van ons Korps en kan op deze wijze bijdragen aan een beter en goed functionerend Korps. De geschiedenis moet iets leren voor de toekomst. Ik vergelijk het vaak met de achteruitkijkspiegel in de auto. Om probleemloos voorwaarts te kunnen gaan moet regelmatig in deze spiegel gekeken worden. Het is geen doel op zich het is een middel; continu terugkijken blokkeert vooruitgang, geen gebruik maken van de spiegel veroorzaakt ongelukken. Korpsverzamelingen hebben voor wat betreft de door de overheid ter beschikking gestelde budgetten niet de hoogste prioriteit. Ook hoor je bij tijd en wijle geluiden om alle militaire verzamelingen maar te concentreren bij het Legermuseum. Deze beren op de museale weg kun je alleen het hoofd bieden door een professionele korpsverzameling na te streven, een verzameling die een verhaal vertelt, een levende verzameling met ter zake kundige en enthousiaste (vrijwillige) medewerkers, een museum dat zich gesteund weet door een achterban van echte vrienden, waarop een beroep gedaan kan worden. U mag op mij rekenen, ik reken op u.

Korpscommandant Korps Nationale Reserve

G.L.M. Pastoor
Reserve kolonel

Thema-expositie over de Vrijwillige Landstormkorp- sen

“..... Veiligheid
door
Vrijwilligheid.....”

Door de jaren heen hebben burgers de behoefte gevoeld zichzelf en hun bezittingen te beschermen tegen lieden die zich met minder goede bedoelingen binnen hun leefomgeving ophielden.

Om dit kwaad te bestrijden organiseerde men zich in Vendels, Schutterijen, Milities, Weerbaarheidskorp- en Burgerwachten. Organisatorisch verschilden deze enigszins van elkaar. Wel had men hetzelfde doel voor ogen: het bevorderen van de eigen en ander- mans veiligheid.

Eén van deze groepen werd zelfs wereldbe- roemd. Denkt u maar eens aan de in het jaar 1642 door Rembrandt Harmensz. Van Rijn geschilderde Nachtwacht. Vertaald naar de- ze tijd “een groepsfoto van een schutterij.

Aan één van die groeperingen van meer re- cente datum, de Vrijwillige Landstormkorp- sen, wordt vanaf 7 mei 2001 in het Natres Museum een speciale expositie gewijd. In een gedeelte van het Natres Museum wordt door middel van documenten, unifor- men, wapens en overige voorwerpen een

overzicht gegeven van Vrijwillige Landstorm- korp- sen zoals die vanaf 1914 werden samen- gesteld.

In het bijzonder wordt aandacht geschonken aan de Bijzondere Vrijwillige Landstorm vanaf de oprichting in 1918 tot aan het moment dat onder druk van de Duitse bezetter de BVL op 01 september 1940 ophield te bestaan.

Omdat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm be- schouwd mag worden als één van de illustere voorgangers van het Korps Nationale Reserve is de plaats van de expositie een voor de hand liggende keuze.

Het Natres Museum is gevestigd in gebouw 125 van het ISK Harskamp en is geopend op werkdagen van 13.00 tot 16.00 uur. Reserveren van een rondleiding is mogelijk na voorafgaande aanmelding via telefoonnummer 0318-454124, b.g.g. 0317-460225.

De hier gebezigde term Landstorm mag onder geen enkele voorwaarde in verband worden gebracht met de door de Duitse bezetter in 1943 geformeerde “Nederlandse Landstorm”.

Kraagemblemen van de Vrijwillige Landstormkorp- sen

In 1920 werden er naast de Landstormkorp- sen de zogenaamde “bijzondere” Landstormkorp- sen opgericht. Dit waren het Landstormkorp- s “Motordienst” (27 januari 1920), het Landstormkorp- s “Vaartuigendienst” (13 februari 1920) en het Landstormkorp- s “Spoorwegdienst” (12 juli 1920). Dit gebeurde onder gelijktijdige opheffing van het in 1916 opgerichte Landstormkorp- s “Motor-, Vaar- en Voerwezen”.

Hierna zijn nog opgericht het Landstormkorp- s “Luchtwachtdienst” (9 maart 1921) en Landstorm- korp- s “Luchtafweerdienst” (1 maart 1939).

Om deze korp- sen te kunnen onderscheiden is besloten om per korp- s eigen kraagemblemen in te voeren. Deze emblemen werden aan weerszijde op de staande kraag gedragen. Ze zijn als volgt te omschrijven:

Vrijwillig Landstormkorp- s Motordienst:

Een automobielwiel met zes spaken en een diameter van 38 mm.
: in gouddraad geborduurd voor officieren en adjudant-onderofficieren
: in rode zijde geborduurd voor overige onderofficieren
: in metaal voor korp- sraals en minderen

Vrijwillig Landstormkorp- s Vaartuigendienst:

Een onklaar anker.
: in gouddraad geborduurd voor officieren en adjudant-onderofficieren
: in verguld metaal voor alle overigen

Vrijwillig Landstormkorp- s Spoorwegdienst:

Een vanuit de as gevleugeld treinwiel, in linkse en rechtse uitvoering.
: in gouddraad geborduurd voor officieren en adjudant-onderofficieren
: in verguld metaal voor alle overigen

Vrijwillig Landstormkorp- s Luchtwachtdienst:

Een veldkijker.
: in gouddraad geborduurd voor officieren en adjudant-onderofficieren
: in verguld metaal voor alle overigen

Vrijwillig Landstormkorp- s Luchtafweerdienst:

Gekruiste kanonnen met luchtschroef.

“..... te kunnen
onderscheiden.....
een eigen
embleem.....”

: in gouddraad geborduurd voor officieren en adjudant-onderofficieren
 : in verguld metaal voor alle overigen
 Het embleem van de Luchtafweerdienst was gelijk aan dat van de Luchtdoelartillerie.

Op het vorenstaande zijn afwijkingen bekend op het buitenmodel onderofficier uniform. De kraagemblemen waren in dit geval uitgevoerd in gele wol. Dit was het gebruikelijke materiaal bij de landmacht. Waarschijnlijk door de voorkeur van de besteller of de gewoonte van de kleermaker. Buitenmodel (kleermakers model) uniformen hadden vaker dit soort afwijkingen.

Tenslotte kan nog genoemd worden het kraagembleem voor vrijwilligers die de **Kaderopleiding** volgden bij het Vooroefeningsinstituut. Dat zag er als volgt uit:

Een ronde granaat met gespreide vlam.

: in rode zijde geborduurd beneden de rang van adjudant-onderofficier

: van metaal voor alle overigen

Embleem vastgesteld bij MB van 19 september 1917, nr. 19. Het werd in 1935 tegelijk met het Vooroefeningsinstituut opgeheven.

De militairen van de Vrijwillige Landstorm, later de Bijzondere Vrijwillige Landstorm, hadden geen speciaal kraagembleem, daar zij—voorzover zij geüniformeerd waren—hetzelfde uniform droegen als de infanterie. Ook de militairen van de infanterie droegen geen kraagembleem. De kraag was alleen gebiesd in de wapenkleur blauw.

De wapenkleur voor de andere korpsen was ook blauw met uitzondering van het korps Luchtafweerdienst, welke de kleur rood had. Uitzondering op het geheel vormden de kaderleden die afkomstig of toegevoegd waren vanuit andere wapens of dienstvakken. Deze droegen de emblemen en wapenkleur van het wapen of dienstvak waartoe zij behoorden of waarvoor ze in opleiding waren.

Een collage van de kraagemblemen van de hiervoor genoemde korpsen is in het museum te bezichtigen.

Er zit muziek in de Nationale Reserve

Voor degenen die regelmatig mogen genieten van de optredens van onze Drumfanfare is dit natuurlijk een schot voor open doel.

Misschien is het minder bekend dat er ook in het verleden meerdere Natres tamboer-korpsen hebben bestaan.

In verband met het, in samenwerking met de Sectie Militaire Geschiedenis KL, uit te geven boekje over naoorlogse Nederlandse militaire tamboer- en muziekkorpsen is de heer P.L. Grootemaat naarstig op zoek naar zoveel mogelijk informatie over vroegere Natres tamboerkorpsen.

De gegevens hierover in zowel het boek 40 jaar Korps Nationale Reserve als in "November Romeo Treed Nader" zijn te summier.

Graag leggen wij via deze nieuwsbrief de oproep van de heer Grootemaat aan u voor.

Hij is op zoek naar informatie over korpsen in Alkmaar (?), Amsterdam (opgericht in 1952), Arnhem (1955), Breda (?), Den Bosch (?), Den Haag (1951), Groningen (1955), Leeuwarden (1954; opgeheven in 1966), Rotterdam (1955), Tilburg (1950), Utrecht (?) en Zwolle.

Van belang zijn: -Oprichtings- en opheffingsdatum
 -Ledental
 -Tamboer-maître(s) van/tot
 -Kapelmeester(s) van/tot
 -Samenstelling instrumentarium
 -Bij welke gelegenheden werd opgetreden
 -Een foto van het korps.

Mocht u over informatie beschikken dan is uw reactie meer dan welkom op het volgende adres:

De Heer P.L. Grootemaat
 OVIC/Kazerne Kamp Holterhoek
 Antwoordnummer 601
 7150 ZX Eibergen

Wij hopen dat onze lezers de heer Grootemaat een eindje op weg kunnen helpen.

*"...in gouddraad
 geborduurd....."*

*.....
 afwijkingen in gele
 wol..."*

*".....zoekt naar
 informatie over
 Natres
 muziekkorpsen...
"*

MUSEUM KORPS NATIONALE RESERVE

*Vrienden van het Natres
Museum*

Redactie Nieuwsbrief

Bezoekadres:
Otterloseweg 5, 6732 BR Harskamp.

Correspondentieadres:
Museum Korps Natres
MPC 41 C,
Postbus 9,
6732 ZG Harskamp.

Telefoonnr. 0318—454126 of 454124

E-mail (tijdelijk):
a.dorrestijn@chello.nl

DOOR VRIJWILLIGE INZET WEERBAAR

Sergeant voorkwam opheffing Nationale Reserve (deel 3, slot)

Elf dagen na het bezoek van sergeant Van Domselaar aan het ministerie van Oorlog boog de Tweede Kamer zich over de kwestie. ARP-woordvoerder mr. A. Roosjen interpelleerde minister Staf over zijn plannen. Tijdens de discussie bleek dat alle grote partijen zich tegen de opheffing van de Nationale Reserve keerden. De KVP- en PvdA-fracties hekelden met name de "onelegante wijze" waarop met de vrijwilligers was "gespeeld". De argumenten pro-Natres varieerden van "groot nut bij een guerrilla-oorlogsvoering tegen een aanval" (Visch, KVP) tot het weerstaan van een "vijfde colonne" (Vermeer, PvdA). In een motie nodigde mr. Roosjen de minister uit nieuwe taken voor de reservisten te zoeken. Met uitzondering van de CPN werd de motie door alle fracties ondersteund.

De Nationale Reserve bleef bestaan, maar aan een reorganisatie ontkwam zij niet. De lokaal georiënteerde groepen werden ondergebracht in pelotons. Met name op het platteland moesten de vrijwilligers grotere afstanden afleggen om in hun "oefengebied" te komen. "Veel oudere vrijwilligers vertrokken omdat de belasting te groot werd", aldus sergeant Van Domselaar. De reorganisatie had tot gevolg dat de Nationale Reserve langzaam maar zeker een sluimerend bestaan ging leiden. Aan deze toestand kwam midden zeventiger jaren een eind toen minister van Defensie ir. H. Vredeling de Nationale Reserve nieuw leven inblies.

Sergeant Van Domselaar is tot eind zestiger jaren bij de Nationale Reserve geweest. "Na twintig jaar vond ik dat ik lang genoeg gediend had", aldus Van Domselaar, die de ontwikkelingen rondom het Korps nog altijd met interesse volgt.

MKZ en het Museum

Het Ministerie van Defensie heeft besloten vanaf 7 maart 2001 alle terreinen in Gelderland, Overijssel en Flevoland te sluiten ter voorkoming van de verspreiding van het heersende mond- en klauwzeer.

Na het uitbreken van een geval van MKZ in Kootwijkerbroek werd vanaf 29 maart 2001 o.m. op het ISK Harskamp tijdelijk onderdak verleend aan controleteams (AID, politie en ME) en inentingsteams van de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (RVV). Bij de toegangspoorten werden ontsmettingsmaatregelen genomen. Veel activiteiten op het ISK werden opgeschort.

Zo werd 29 maart in dat kader ook besloten geen publiek meer toe te laten voor museumbezoek. Deze situatie is intussen beëindigd, want vanaf 7 mei 2001 heeft het publiek weer toegang tot het museumpark en de musea.

**Wij zoeken nog steeds
naar voorwerpen!**

Wij danken de heer Van Domselaar voor zijn medewerking aan het op schrift stellen van dit zo belangrijke feit in de historie van het Korps Nationale Reserve.

Zijn interesse in het Korps Natres is onverminderd. Zo is bekend dat hij actief lid is van het Oud Vrijwilligers Verband Korps Nationale Reserve (afd. Utrecht). Voorts zijn wij gelukkig met het feit dat hij nauw betrokken is bij opzet, onderhoud en openstelling van ons museum.

Het Bestuur.

Adreswijziging

Ons nieuwe postadres luidt:

Museum Korps Natres
MPC 41 C
Postbus 9
6732 ZG HARSKAMP

Het bezoekadres is niet gewijzigd, dat is nog steeds:
Gebouw 125, ISK Harskamp, Otterloseweg 5, 6732 BR Harskamp.

De thema-expositie over de Vrijwillige Landstormkorpsen is een bezoek waard. Maak kennis met de voorgangers van de Nationale Reserve. Nog tot 15 oktober 2001 in ons museum.